

33 763 Toekomst van de krijgsmacht

Nr. 175 Brief van de staatssecretaris van Defensie

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 25 maart 2026

Hierbij bied ik u het rapport 'Management van veiligheidsrisico's voor CLAS-eenheden bij inzet in het buitenland' van de Inspectie Veiligheid Defensie (IVD) aan. Het rapport is opgesteld naar aanleiding van eerdere onderzoeken van de IVD en de kans op inzet van de krijgsmacht in de nabije toekomst vanwege geopolitieke spanningen. Daarvoor heeft de IVD onderzoek gedaan naar management van veiligheidsrisico's voor eenheden van het Commando Landstrijdkrachten (CLAS) bij inzet in het buitenland. De IVD heeft onderzocht hoe de betrokken partijen vooraf, tijdens en na een inzet in het buitenland het risicomanagement organiseren en inrichten. Het onderzoek heeft zich gericht op de toenmalige Directie Operaties (DOPS), tegenwoordig het Netherlands Joint Force Command (NLD JFC). Daarnaast richtte het onderzoek zich op de staf van CLAS, die de commandant van de landstrijdkrachten ondersteunt bij de aansturing van de Koninklijke Landmacht en het scheppen van de randvoorwaarden, en de brigade van de uitgezonden eenheid.

Doel en conclusies van het onderzoek

Het doel van het onderzoek van de IVD was om inzicht te krijgen in de huidige inrichting van het risicomanagement voor de beheersing van veiligheidsrisico's bij inzet van CLAS-eenheden in het buitenland. De overkoepelende conclusies van het onderzoek laten zien dat de partijen afzonderlijk het risicomanagement goed op orde hebben, maar dat het ontbreekt aan goede onderlinge samenwerking, communicatie en gezamenlijke evaluatie.

Ik wil mijn waardering uitspreken voor de werkwijze van de IVD. Door het delen van haar tussentijdse bevindingen met de betreffende eenheden was het mogelijk om direct verbeteringen door te voeren. Het rapport heeft aandacht gevraagd voor het borgen van veiligheidsaspecten bij de oprichting en inrichting van het NLD JFC, en de mede daarvan afgeleide transformatie van Staf CLAS. Zo is de Staf CLAS begonnen met het (beter) afstemmen van de zogenoemde 'taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden' (TVB's) per afdeling, wat zorgt voor betere kennisdeling en bekendheid daarvan.

Aanbevelingen van de IVD

Het veiligheidsbeleid van Defensie is erop gericht om bewust om te gaan met risico's en ongewenste gebeurtenissen (voorvallen) zoveel mogelijk te voorkomen, om eventuele (neven)schade zo klein mogelijk te houden. De IVD levert hier een belangrijke bijdrage aan. Om Defensie in staat te stellen te leren van dit rapport doet de IVD een aantal aanbevelingen, die ik volledig overneem. De aanbevelingen van de IVD dragen bij aan het verhogen van de veiligheid en van het veiligheidsbewustzijn binnen Defensie, en aan het vergroten van het lerend

vermogen van de organisatie als geheel. Hieronder benoem ik de drie aanbevelingen die de IVD specifiek doet aan Commandant NLD JFC en geef ik aan hoe Defensie deze op gaat volgen.

- 1) Verbeter en formaliseer de samenwerking met de Staf CLAS en de CLAS-eenheden van brigadeniveau en de gezamenlijke inrichting van het risicomangement bij inzet.
- 2) Verbeter de systematische informatiedeling om de kennis- en leeromgeving binnen het stelsel van partijen verantwoordelijk voor risicomangement te versterken.
- 3) Standaardiseer evaluatiemomenten en methoden.

Opvolging aanbevelingen

De aanbevelingen uit dit rapport worden opgevolgd. Deze zijn volledig in lijn met al eerder ingezette initiatieven. De samenwerking met Staf CLAS wordt verbeterd, vereenvoudigd en geformaliseerd. Dit wordt ook meegenomen in de lopende reorganisatie van NLD JFC. Dit komt de informatie-uitwisseling en daarmee het lerend vermogen van de organisatie ten goede. De intensivering voor hoofdtak 1 is ook aanleiding om een structurele informatiedeling en samenwerking te borgen in de nieuwe organisatiestructuren van NLD JFC en Staf CLAS.

Het standaardiseren van evaluatiemomenten en methoden is onderdeel van het continue lerende vermogen van de organisatie. NLD JFC heeft al voor het uitkomen van dit rapport vooruitgang geboekt op dit gebied. Samen met de defensieonderdelen wordt veiligheid integraal benaderd. Hiervoor loopt een proces om met de defensieonderdelen meer zicht te krijgen op de verschillende rollen en de daaruit voortvloeiende taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden. Dit wordt verder opgevolgd binnen het herzien van de *Standard Operating Procedure (SOP)* met betrekking tot missieveiligheid. Het doel hiervan is om een continue feedback mogelijk te maken tussen de verschillende eenheden en de veiligheid in het uitzendgebied te verbeteren.

Tot slot

Defensie wil een organisatie zijn waarin risicovol werk zo veilig als mogelijk kan worden gedaan, ook tijdens inzet. Tegelijkertijd bereiden we ons personeel voor op missies waar wordt gewerkt onder onveilige en risicovolle omstandigheden. We proberen risico's zo veel mogelijk te beheersen vanuit een cultuur van onderkennen, analyseren en mitigeren of het accepteren van deze risico's op het juiste niveau. De reflecties van de IVD in haar onderzoeksrapporten helpen ons hierbij.

De staatssecretaris van Defensie,
D.G. Boswijk